

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKSCIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1980 m.

balandžio

12 d.

Seštadienis

Nr. 45 (4085)

XXXXXXXX

Kaina 2 kap.

Eina nuo 1948 m.

Ryžtingai šalinti trūkumus kapitalinėje statyboje

Iš Lietuvos KP CK Plenumo

Viena svarbiausių šakų, nuo kurios žymia dalimi priklauso šalies ir respublikos liaudies ūkio tolesnis vystymas, darbo žmonių gerovės kėlimas, yra kapitalinė statyba. Jai didžiulį dėmesį visų penkmečių laikotarpiu skyrė ir dabar tebeskiria Komunistų partija, vyriausybė, ji pastoviai yra visų partinių ir tarybinių organų dėmesio centre.

Mūsų respublikoje, kaip ir visoje šalyje, iš tikrųjų statoma labai daug. Užtenka pasakyti, kad per ketverius šio penkmečio metus respublikos liaudies ūkyje panaudota 6,5 milijardo rublių kapitalinių įdėjimų, atlikta statybos ir montavimo darbų už 4 milijardus rublių. Atiduota naudoti didelė termofikacinė elektrinė Kaune, naujos įmonės Utenoje, Kapsuke, Panevėžyje, Pasvalyje, pajėgumai Jonavos „Azoto“ gamybinėje susivienijime. Kėdinių chemijos gamykloje, Panevėžio autokompresorių gamykloje ir t. t. Vis sparčiau statoma Ignalinos atominė elektrinė, Mažeikių naftos perdirbimo įmonėje šiomis dienomis gaula pirmoji produkcija.

Aplė 44 procentus visų respublikos kapitalinių įdėjimų skiria žemės ūkio materialinei techninei bazei plėsti. Per ketverius metus Tarybų Lietuvoje pastatyta 7,9 milijono kvadratinį metrų bendro ploto gyvenamųjų namų, 105 tūkstančių vietų bendrojo lavinimo mokyklų, 3,7 tūkstančio lovų ligoninių, daug kitų kultūrinių-buitinių objektų.

Laimėjimai iš tikrųjų dideli. Tačiau ir trūkumų kapitalinėje statyboje vis dar yra nemažai. Apie kelius ir būdus, kaip juos įveikti, plačiai buvo kalbama balandžio 8 d. Vilniuje įvykusiame Lietuvos KP CK Plenumo.

Pranešėjas — Lietuvos KP CK sekretorius A. Brazauskas ir diskusijų dalyviai analizavo priežastis, kurios trukdė statyti daugiau ir geriau. Suprantama, yra ir objektyvių veiksnių. Pirmia, tai dideli materialinio-techninio tiekimo trūkumai. Antra, dažnai sutrikdavo transporto darbas.

Tačiau viena pagrindinių priežasčių, dėl ko atsiliekama kapitalinėje statyboje, yra tai, kad pastaruoju metu susilpnėjo daugelis statybinių organizacijų. Jose trūksla darbininkų. Pavyzdžiui, 1976–1979 metais Statybos ministerijos sistemoje darbininkų skaičius sumažėjo 1,5

tūkstančio žmonių. Kalmo statybos — tūkstančiu. O ir darbo našumas ne tik kad neįkyla, — kai kuriose organizacijose jis netgi smunka žemyn. Ypač našumą smukdo pravaikštos, bloga darbo organizacija, mechanizmų trūkumas.

Pastaraisiais metais Lietuvos KP Centro Komitetas ir respublikos vyriausybė ėmėsi papildomų priemonių padidinti statybose gerinti. Pagerėjo statybinių aprūpinimas gyvenamuoju plotu, žymiai geriau organizuojamas jų maitinimas, prekybinis ir medicininis aptarnavimas, geriau jie aprūpinami darbo įrankiais. Tai, be abejo, padės įtvirtinti kvalifikuotus darbininkus ir specialistus respublikos statybose. Tačiau šiuo atveju būtina didesnę vietinių partinių ir tarybinių organų paramą.

Plenumo griežtos kritikos sušilaukę tie partiniai ir ūkiniai organai, kurie reikiamai nesirūpindami savo statybos organizacijų stiprinimu, gerų darbo ir buities sąlygų sudarymu, orientuojasi į kaimynines statybines organizacijas, tvirtai tikėdami, kad jos visada privalančios padėti. Todėl kai kurios vietinės statybinės organizacijos padaro vis mažiau darbų, o kitos iš viso išyra.

Respublikos statybose vis daugėja mechanizmų. Tačiau daugelyje vietų jie panaudojami labai blogai. Kai kur mechanizmų prastovos sudaro 30–35 procentus jų darbo laiko. Zemas tehera ir mechanizmų pamainumo koeficientas. Iš kitos pusės, vis dar daugiau kaip pusė darbininkų statyboje dirba ranku darba. Štai čia ir slypi milžiniški rezervai darbo našumui kelti. Reikia stengtis kuo greičiau įgyvendinti inžinerines technines priemones statybos industrializavimui, pirmiausia gamykliniam statybos konstrukcijų ir detalių užbaigtumui didinti, tinkavimo ir kitiems daug darbo reikalaujantiems bei daugiausia rankomis atliekamiems darbams mechanizuoti.

Svarbiu veiksniu, kalbėjo plenumo dalyviai, gerinant darbo organizavimą ir didinant jo našumą, turi tapti brigadinė ranga. Tuo tarpu dabar šiame darbe pasitaiko daug formalizmo.

Toliau didinti statybos ir montavimo darbų industrializavimą kartais trukdo nepagavoli projektiniai sprendimai, kai ieškant architektūros išraiškingumo siūlomos pernelyg sudėtingos formos,

neatsižvelgiant į realias galimybes jas įgyvendinti, tuo pačiu dar apsunkinamas ir pastatų eksploatavimas. Apkritai, pripažino plenumo dalyviai, respublikoje sudarytos pajėgos projektavimo organizacijos. Vis dėlto jos ne visada nustatytu laiku paruošia projektinę-techninę dokumentaciją. Kai kurių projektų kokybė taip pat nėra gera.

Kapitalinės statybos sektoriuje nemažai mastu priklauso nuo to, kaip užsakovai vykdo savo įsipareigojimus. Ir čia padėtis daugeliu atvejais nepatenkinama: laiku nepateikiami įrengimai ir specialios medžiagos, ministerijos ir žinybos į titulinis statybos sąrašus kartais įtraukia objektus, neaprupintus technine dokumentacija, statant objektus užsakovai dažnai keičia projektinius sprendimus.

Respublikoje būtina sparčiau vystyti statybinių medžiagų pramonę. Reikia padidinti, kalbėjo plenumo dalyviai, apdailos plytų, keraminių plytelių, dažyto šiferio, silikatbetonio, linoleumo gamybą. Gerokai pasitempti privalo ir tiekimo tarnybos, kurios kasmet nepateikia reikiamo kiekio valcuoto metalo, vamzdžių, stiklo, dažų, santeknikos ir dirbinių kitokios produkcijos. Iš kitos pusės, daugiau dėmesio privalome skirti statybinių medžiagų ir gaminių išsaugojimui bei ekonomiškam vartojimui.

Pernai neįvykdytas gyvenamųjų namų statybos planas. Tai didelė statybinių kaitė. O ir darbų kokybė galėtų būti geresnė. Didžiausia blogybė čia yra neritmingas darbas. Plenumo buvo pateiktas toks pavyzdys. Pernai ketvirtajame ketvirtyje respublikoje buvo atiduota naudoti 41 procentas per metus pastatytų gyvenamųjų namų, iš jų gruodžio mėnesį — 36 procentai. Buvo pabrėžta, kad miestų ir rajonų vykdomieji komitetai, planavimo organai kartu su statybos organizacijomis turi užtikrinti nenutrūkstamą dvimetį planavimą ir ritmingą gyvenamųjų namų atidavimą naudoti per išistus metus.

Plenumo paliestos kai kurios gyvenamųjų namų statybos kaimo problemos. Valstybinis statybos reikalų komitetas, statybos ministerijos ir žinybos turi nuodugniau išnagrinėti masinės vieno buto gyvenamųjų namų statybos kaime klausimus.

Reikia galvoti apie Alytaus eksperimentinio namų statybos kombinato surenkamųjų namų sieninių konstrukcijų pakeitimą plokščiomis iš mineralinių medžiagų, organizuoti Kaimo statybos ministerijos įmonėse vieno buto namų ir ūkinių pastatų gamybą iš keramzitektonio arba kitų industrinių konstrukcijų, rasti galimybę industrializuoti plytinių namų statybą.

Statybos tobulinimo klausimai yra neatskiriama susiję su partinių organizacijų darbo gerinimu. Respublikos statybose dabar dirba daugiau kaip 14 tūkstančių komunistų. Pirminės partinės organizacijos, vadovaujamos partijos miestų ir rajonų komitetų, yra pajėgios spręsti pačius sudėtingiausius uždavinius, kad būtų likviduoti trūkumai kapitalinėje statyboje.

Plenumo priimtą išsamią nutarimą, kuriame numatytos priemonės atsilikimui įveikti. Plenumo dalyviai pareiškė įsitikinimą, kad respublikos statybiniškai savo pasiekiamu darbu prisidės prie respublikos ekonomikos vystymo, sėkmingai įvykdys partijos keliamus uždavinius.

(ELTA)

Skrieja „Sojuz-35“

TASS-o PRANEŠIMAS

Sutinkamai su kosminės erdvės tyrimo programa 1980 metų balandžio 9 d. 16 valandą 38 minutes Maskvos laiku Tarybų Sąjungoje paleistas kosminis laivas „Sojuz-35“.

Kosminį laivą pilotuoja įgula: laivo vadas papulkininkis Leonidas Popovas ir bordinžinierius, Tarybų Sąjungos Didvyris, TSRS lakūnas kosmonautas Valerijus Riuminas.

Laivo „Sojuz-35“ skridimo programoje numatoma susijungti su orbitiniu kompleksu „Saliut-6“ — „Progress-8“. Įgula orbitiniame komplekse atliks reikiamos profilaktikos ir atstatomuosius remonto darbus siekiant užtikrinti tolesnį stoties funkcionavimą pilotuojamų režimų, taip pat tės mokslinius-techninius ir vykdys medicininis-biologinius tyrimus kosminėje erdvėje aplink Žemę.

Draugai Popovas ir Riuminas jaučiasi gerai.

Laivo „Sojuz-35“ sistemos dirba normaliai.

Kosmonautai atlieka skridimo programą.

Ištikimas Lietuvos liaudies sūnus

Tarybų Lietuvoje plačiai paminėtos įžymaus revoliucinio ir komunistinio judėjimo veikėjo, vieno iš Lietuvos Komunistų partijos kūrėjų ir vadovų Vinco Mickevičiaus-Kapsuko gimimo 100-osios metinės.

Iškilmingas posėdis, skirtas šiai sukakčiai, balandžio 7 d. įvyko Vilniuje, istorinėje Valstybinės Filharmonijos salėje. Čia 1918 metais buvo paskelbta Tarybų valdžia, kurios pirmajai vyriausybei vadovavo Vincas Mickevičius-Kapsukas. Į posėdį atvyko Lietuvos Komunistų partijos ir respublikos vyriausybės vadovai, partijos ir darbo veteranai, gamybinų kolektyvų, visuomeninių organizacijų atstovai, vadovaujantys partiniai, tarybiniai, profsąjungų, komjaunimo darbuotojai.

Iškilmingą posėdį pradėjo partijos Vilniaus miesto ko-

miteto pirmasis sekretorius V. Sakalauskas.

I garbės prezidiumą labai pakiliai išrenkamas TSKP CK Politinis biuras, vadovaujamas TSKP CK Generalinio Sekretoriaus, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininko L. Brežnevo.

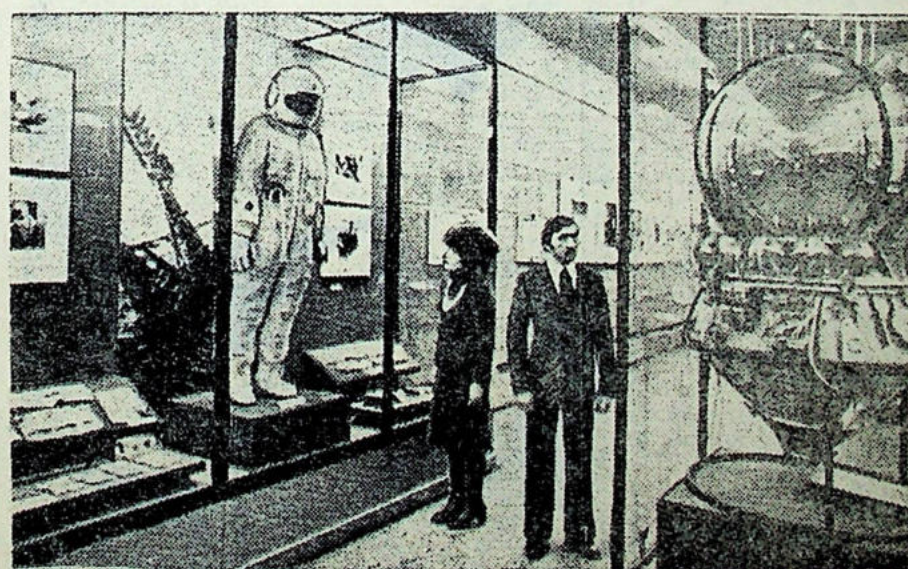
Pranešimą „Vincas Kapsukas — Lenino mokinys ir bendražygis, ištikimas Lietuvos liaudies sūnus“, padarė Lietuvos KP Centro Komiteto pirmasis sekretorius P. Griškevičius.

Po iškilmingo posėdžio įvyko didelis koncertas.

V. Mickevičiaus-Kapsuko jubiliejaus išvakarėse Kapsuko mieste atidengtas paminklas ištikimam Lietuvos liaudies sūnui (skulptorius J. Narušis).

(ELTA)

Balandžio 12-oji — Kosmonautikos diena

LENINGRADAS. Petropavlovsko tvirtovėje jau daugiau kaip penki metai veikia muziejus, kurį galima teisėtai vadinti kosmonautikos muziejumi. Čia yra pirmosios TSRS Dujų dinamikos laboratorijos (DDL) bandomieji stendai ir dirbtuvės. Šioje laboratorijoje buvo pradėti gaminti raketiniai varikliai. Buvo sukurti galingi raketų-nešėjų dėl palydovų ir pilotuojamų laivų varikliai. Daugelio šių variklių maketai eksponuojami muziejaus salėse.

Šis muziejus, palyginus jaunas, bet jame akivaizdžiai parodomas kelias, kurį praėjo mūsų Tėvynės raketų gamyba — nuo kartoninių raketų iki tų laivų, kurių pagalba žmogus įsisavina kosminę erdvę.

NUOTRAUKOJE: vienoje muziejaus salių.

N. Adamovičiaus (TASS-o) nuotr.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos sesija

Balandžio 9–10 dienomis Vilniuje, Valstybinis filharmonijos salėje, įvyko dešimtojo šaukimo Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos pirmoji sesija.

Pirmojo posėdžio prezidentu — draugai P. Griškevičius, A. Barkauskas, J. Maniūšis, N. Dybenka, A. Barkauskas, A. M. Brazauskas, K. Kairys, V. Sakalauskas, R. B. Songaila, L. Šepetys, V. Astrauskas, V. Baltrūnas, V. Mikučius, J. Petkevičius.

Sesiją pradėjo vienas septynių deputatų K. Liaudis. Jis pasveikino Aukščiausiosios Tarybos deputatus, praėjusius eiti garbingas liaudies atstovų pareigas, ir palinkėjo sėkmės jų atsakingojoje veikloje.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos pirmininku išrinktas deputatas, Lietuvos KP CK sekretorius R. B. Songaila, pirmininko pavaduotojais — deputatai „Kauro audinių“ fabriko audėja E. Markevičienė, LTSR kompartizorių sąjungos valdybos pirmininkas V. Laurušas, ūkinių rajono „Varpos“ ūkio vyriausioji agronomė N. Mikalčienė ir LKP Traikų rajono komiteto pirmininkas J. J. Fedorovičius.

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatų įgaliojimų tikrinti buvorinkta Mandatų komisija.

Pertraukos išlaikiusi Mandatų komisijos pirmininko deputato V. Astrausko pranešimą Aukščiausioji Taryba nutarė pripažinti visų 1980 m. vasario 24 d. išrinktųjų 350 deputatų įgaliojimus.

Sesija sudarė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos nuolatinės komisijos.

Lietuvos KP CK pirmajam sekretoriui, deputatui P. Griškevičiui, kalbėjusiam LKP Centro Komiteto pavardimu, pasiūlius, Aukščiausioji Taryba išrinko Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininku

deputatą A. Barkauską. Prezidiumo pirmininko pavaduotojais išrinkti deputatai L. Diržinskaitė-Pilušenko ir Lietuvos TSR liaudies poetas E. Mieželis. Prezidiumo sekretoriumi — deputatas S. Naujalis. Išrinkti taip pat Prezidiumo nariai.

Aukščiausioji Taryba pasiskyrė Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininku deputatą J. Maniūšį, o vėliau, jo pasiūlymu, patvirtino Lietuvos TSR vyriausybės sudėtį. Ministrų Tarybos pirmininko pirmuoju pavaduotoju patvirtintas K. Kairys, pavaduotojais — A. Cesnavičius, A. Drobnyš, V. Kazanavičius, J. Ruseika, V. Vazalinskis.

Sesija apsvairstė ir priėmė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos reglamentą, patikėjimus ir papildymus Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos nuolatinėms komisijoms nuostatuose. Pranešimą šiuo klausimu padarė Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė.

Apsvarstytas taip pat klausimas dėl gyvulių žemėjimo užbaigimo, pavasario sėjos sėkmingo įvykdymo, grūdų ir pašarų gamybos didinimo uždavinių 1980 metais. Pranešėjas — Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojas V. Vazalinskis.

Aukščiausioji Taryba sudarė Lietuvos TSR Liaudies kontrolės komitetą ir išrinko Lietuvos TSR Aukščiausiąją teisimą.

Patvirtinti Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakai.

Tuo dešimtojo šaukimo Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos pirmoji sesija baigė savo darbą. (ELTA)

Už našius žemdirbio metus

Iš Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos sesijos

Kiekviena pavasario diena lemia naujųjų ūkinių metų sėkmę, o kartu ir viso dešimtojo penkmečio užduočių žemės ūkyje įvykdymą, gerą pamatą būsimajam penkmečiui. Gyvulininkystėje dabar — paskutinės, atsakingiausios tvartinio laikotarpio savaitės. Nel ir stokojant pašarų, reikia išsaugoti visus gyvulius ir užtikrinti gerą jų produktyvumą. Prasideda pirmieji laukų darbai, nuo kurių spartos ir kokybės daug priklausys grūdų ir pašarų gamybos didinimas. Kaip sėkmingiau išspręsti visus šiuos atsakingus uždavinius, apsvairstė balandžio 9–10 dienomis Vilniuje įvykusi dešimtojo šaukimo Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos pirmoji sesija.

Pranešėjas — Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotojas V. Vazalinskis, sesijoje kalbėjo deputatai pažymėjo, kad pašarų stoka dar nusukė didesnių neigiamų padarinių gyvulininkystėje. Išsaugotas gyvulių skaičius, palyginti nedaug sumažėjo gyvulininkystės produktų gamyba ir paruošos. Sąjunginė vyriausybė išskyrė mūsų respublikai papildomai pašarinių grūdų, o broliškos respublikos ir sritys — stambiųjų pašarų. Ūkiai padeda pašarais vieni kitiems, iš įmonių ir gyventojų renkamos maitos atliekos. Pagerėjo pašarų paruošimas šėrimui, jų apskaita ir naudojimo kontrolė. Pasitelkus visus išteklius, racionaliai naudojant pašarus, galima sėkmingai įveikti gyvulininkystėje susidariusius sunkumus.

Sesijos dalyviai paragino padaryti viską, kad didėtų mėsos gamyba ir būtų įvykdyti tolesnių ketvirčių bei šių metų planai. Stokojant

koncentratų, dabar tikslinga daugiau realizuoti kiaušinių, nors jos ir nėra pasiekusios didelio svorio, o galvijų prieauglį, kiek tik įmanoma, išsaugoti ir išauginti vasaros pašarais. Reikia toliau gerinti gyvulių priežiūrą, efektyviau taikyti veterinarinę profilaktiką ir gydymą.

Pertvarkius bandos reprodukciją, turėtume sėkmingai įvykdyti pirmojo pusmečio paršelių gavimo užduotį. Šiuos paršelius reikia nupelnėti naujo derliaus grūdais ir realizuoti šiais metais.

Svarbu sudaryti gyventojams kuo geresnes gyvulių auginimo ir jų pardavimo valstybei sąlygas, užkirsti kelią spekuliacijai.

Dėl pašarų stokos, o kai kur ir dėl aplaidumo, gero kai sumažėjo pieno primelžimas ir pardavimas valstybei. Artėjant pieningiausiajam ganykliniam laikotarpiui, labai svarbu daugiau pašarų skirti šviežiapienėms ir produktyviausioms karvėms, siekti, kad iki ganiavos būtų gerai prižiūrima visa karvių banda. Griežtos kritikos susilaukė tie rajonai, kur mažėja karvių skaičius, brokuojamos jaunos ir produktyvios karvės. Kiekviename rajone reikia kuo geriau organizuoti pieno supirkimą iš gyventojų.

Kad ganyklose gautume daug pieno, šiuo metu svarbu gerai jas patrešti, ypač tuos plotus, į kuriuos pirmiausiai bus išgenami galvijai. Siemet turime ypač sklandžiai ir sumaniai pradėti ganiavą, našiai naudoti ganyklas.

Tik nuo pirmųjų pavasario dienų užtikrinę aukštą žemdirbystės kultūrą, išauginime gausius visų žemės ūkio kultūrų derlius. Siekiant įvykdyti penkmečio planą, siemet reikia surinkti ne mažiau kaip 3,2 milijonų tonų grūdų, prikultūti juos hektaro po 28 centnerius. Tai realu. Turime gana daug žiemkenčių, jie neblogai žiemoja. Vasarą dirvos suartės iš rudens, nemažai jų

patręšta, dauguma ūkių gerai apsirūpinę sėkla. Tačiau dalis ūkių artimiausiomis dienomis dar privalo pasirūpinti daugiametį žolių, ypač dobilų, taip pat žirnių, vikijų, lubinų ir kitų vasarinių ankštinių javų sėklomis, baigti ją ruošti sėjai. Siemet reikia toliau tobulinti javų, ypač ankštinių, sėklininkystę.

Pirmaujantys ūkiai dabar dar kartą patikrina suremontuotą techniką, atidžiai tikslina sėjos planus, grafikus, ypač mechanizuotų grandžių darbo paskirstymą. Visi galingi traktoriai šį pavasarį turi dirbti plačiaabariais agregatais. Tuose rajonuose, kur mažoka mechanizatorių, pavasario darbymečiui būtina panaudoti visus vietinių kadrų rezervus, o prireikus pasitelkti traktorininkų iš šėnuojančių organizacijų.

Pastaraisiais metais išryškėjo mūsų galimybės ir trūkumai, auginant prekes kultūras — bulves, daržoves, linus, cukrinius runkelius. Pirmiaujantys rajonai pernai jau prikaskė iš hektaro po 200 cent ir daugiau bulvių, bet dar anaipol ne visur jos tapo derlinga ir rentabilia kultūra. Geriau vykdomos cukrinių runkelių paruošos, bet dar nepadengta pirmųjų penkmečio metų skola valstybei. Pernai mažai gavome linų pluošto, prasta jo kokybė. Sesija nurodė, kad ūkiai, kurie specializuojasi auginant šias kultūras, būtina geriau aprūpinti atitinkama technika, padėti jiems sukomplektuoti kadrus, sudaryti pastovias mechanizatorių grandis, intensyviau taikyti mokslo naujoves ir pažangų patyrimą. Ilin svarbu, kad šios kultūros būtų pasėtos laiku, į gerai paruoštą dirvą, užtikrinti rūpestingą pasėlių priežiūrą.

Šiais metais turime žengti platų žingsnį, kad būtų iš esmės pagerintas apsirūpinimas pašarais. Vadovaujantis TSKP CK 1978 m. lapkričio plenumo nutarimais ir jų

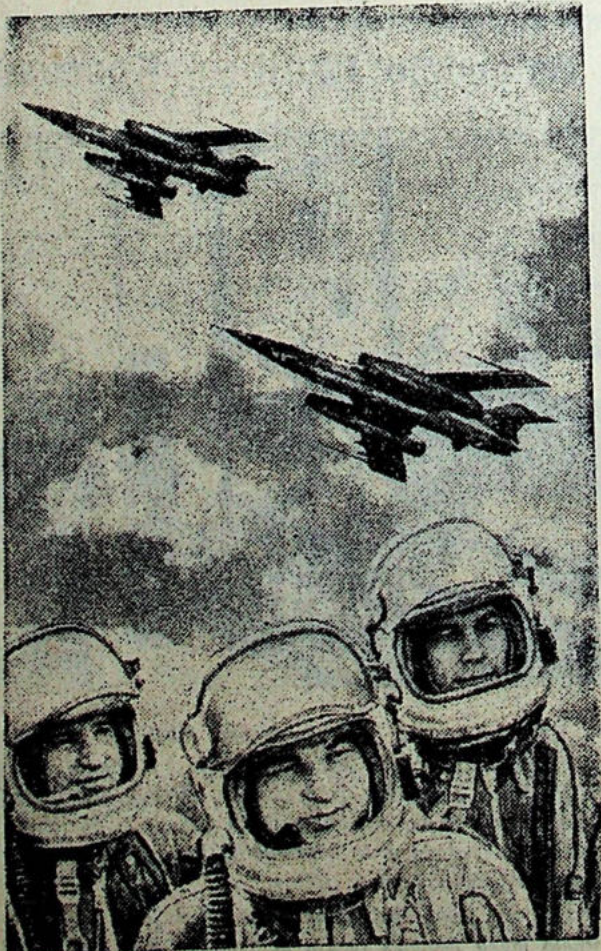
pagrindų paruoštais sąjunginiais dokumentais, respublikoje patvirtintos šieno, šieno, siloso, žolės miltų ir nainio, siloso, žolės miltų ir nainio, pašarinių šakniavakapųjų, pašarinių žolėlių, sėjų gamybos užduotys 1979 — 1985 metams ir numatytos priemonės, kaip užtikrinti šių pašarų sukaupimą bei gerą jų kokybę. Kiekviename ūkyje būtina visapusiškai apgalvoti atitinkamus kompleksinius pašarų gausinimo planus ir šiais metais ryžtingai juos įgyvendinti.

Pašarinėms kultūroms respublikoje skiriama apie milijoną hektarų ariamos žemės. Sesijoje pažymėta, kad šio ploto išplėtimo galimybės labai ribotos. Būtina didinti pašarinių kultūrų, ypač daugiametį ir vienmetį žolių, silosinių mišinių, derlingumą, kuris iki šiol gana žemas, taikyti racionaliausias pašarų ruošimo technologijas, gerinti jų kokybę. Atsižvelgiant į žemai vienam suartintam galvijui vidutiniškai turi būti sukaupta stambiųjų ir sultingųjų pašarų ne mažiau kaip po 20 cent pašarinių vienelių. Galima ir reikia pasiekti, kad kiekvienas kultūrinis pievų ir ganyklų hektaras siemet duotų po 3–3,5 tūkstančio pašarinių vienelių.

Sesijos dalyviai paragino respublikos žemės ūkio darbuotojus aktyviai plėsti socialistinį lenktyniavimą tarp ūkių ir su broliškos Baltarusijos žemdirbiais, nepagalvėti jėgų ir sumanumo, siekiant įveikti pastarųjų dviejų nepalankių žemės ūkiui metų padarinius, su kaupu įvykdyti siemetinius žemės ūkio produktų gamybos ir pardavimo valstybei planus bei socialistinius įsipareigojimus.

(ELTA)

Balandžio 13-oji — Šalies priešlėktuvinės gynybos kariuomenės diena

Mes saugome laiką žemėje.
N. Akimovo ir B. Kuzmino fotoaplikatas. TASS-o fotokronika

Efektyvūs darbo rezultatai

Per šiuo metų 3 mėnesius VRS nežinybinės apsaugos poskyrio darbuotojai išaiškino 22 asmenis, grobstančius valstybinį turtą. 21 kartą dėl darbuotojų budrumo grobstytojams neteko pasinaudoti valstybiniu geru. Suimti 42 piliečiai, pažeidę žmogaus orumą bei viešąją tvarką.

Jan seniai poskyryje padalinio viršininku dirba L. Pūkas. Jo vadovaujami kontrolieriai apsaugo vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ objektus. Ryžtingai šio darbuotojo kovą prieš grobstytojus, aktyvi visuomeninė veikla užkrečia jo vadovaujamo padalinio žmones aktyviai kovai prieš negeroves, dar pasitaikančias mūsų visuomenėje. Šio padalinio kontrolierės E. Mačionienė, D. Morkūnienė, N. Miknevičienė ir daugelis kitų aktyvios darbo bei visuomeninės veiklos pirmūnės, todėl neveltai, susumavus socialistinio lenktyniavimo rezultatus poskyrio darbuotojų tarpe, pirmąją vietą iškovojo kolektyvas, vadovaujamas L. Pūko.

Sąžiningai, kruopščiai savo darbą atlieka ir poskyrio

antros brigados darbuotojai, vadovaujami brigadininkės B. Kuprionienės. Neatsilikimai šiai brigadai už šiuo metų I ketvirčio darbo rezultatus suteikta II vieta. Dažnai praeiviams tenka matyti vyrus, taisančius apsauginę priešgaisrinę aparatūrą. Šiam darbui barui vadovauja vyr. elektrikas V. Vaišvyla. Jo brigados elektrikai ne tik aptarnauja, remontuoja veikiančią aparatūrą, bet ir už nedidelį mokestį gyventojams atlieka apsauginės signalizacijos įvedimą į butus, garažus. Aišku, kad čia atliekamas didelis darbas, apsaugant asmeninį piliečių turtą.

Poskyrio darbuotojai per šiuo metų 3 mėnesius pastoviai buvo apmokomi pagal LTSR VRM sudarytus darbo planus bei įvairius grafikus. Gal būtų todėl per šiuo metų I ketvirtį mūsų kolektyve neįvyko nė vieno nelaimingo atvejo, nė vienos neišaiškintos vagystės iš saugomų objektų, išviko kai kurie darbo drausmės pažeidimo atvejai.

A. Kačėnauskas
Nežinybinės apsaugos poskyrio prie Anykščių rajono VRS
vyr. inspektorius

Idomus užsiėmimas

Artėjant V. Lenino gimimo 110-ųjų metų jubiliejui, prisimename gimtojo krašto revoliucinio judėjimo veteranus. Didžiojo Tėvynės karo dalyvius, kurie gražiausiu gyvenimo metus, energiją ir drąsą paaukojo kovodami už Lenino idėjų įgyvendinimą. „Gintaro“ kolūkio politinio švietimo mokyklų klausytojai į užsiėmimą „Leniniškai gyventi, dirbti, mokyti“ susirinko Griežionėlėse, Didžiųjų muziejuje. Apie Didžiųjų šeimos gyvenimą, Antano Didžiūlio revoliucinę veiklą, jo ryšius su V. Leninu pasakojo A. Baranaušas ir A. Vlenušio-Zukausko memorialinio muziejaus ekskursijos vadovė Regina Baranė. Svėdasiškio revoliucionieriaus Kaspario Rimšos biografiją papasakojo laikraščio „Kolektyvinis darbas“ redkacijos skyriaus vedėja Milda Telksnytė. Politinio švietimo klausytojams apie Dabučių krašto geriausių liaudies sūnų kovą už šviesų rytojų, jų kovas Didžiojo Tėvynės karo metais papasakojo Dabučių aštuonmetės mokyklos mokytoja Jūlija Tylaitė.

K. Vytautis

Neįsipažinęs

Ne vietoje šiukšlynas

Redakcija gavo kritinį laišką, kuriame nurodoma, jog Donelaičio gatvėje prie vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ įvoro netvarkingi gyventojai įrengė šiukšlyną.

Sanitarinės epidemiologinės stoties vyr. gydytoja D. Sprindžiukienė atsakė: „Laiške nurodyti faktai pasitvirtino. Donelaičio gatvės gyventojai pildavo šiukšles ir įvairias atliekas šalia vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ įvoro. Šiukšlės, atliekos išvežtos. Gyventojai įpareigoti šiukšles pilti į šiukšlių dėžes, komunalinių namų gyventojai — naudotis tik beparinuriu valymu — Komunalinių įmonių kombinate pastoviai atliekų uošančia šiukšlių išvežimo mašina.

KOLEKTYVINIS DARBAS

Pabalga. Pradžią žūr.
Nr. 44 (4084)

Liaudies seima buvo išrinkti 79 atstovai iš darbo liaudies, jų tarpe — 49 buvę komunistinio pagrindo kovotojai.

Liepos 17 dieną buvo sudaryta J. Paleckio vadovaujama Liaudies vyriausybė. Šis laimėjimas, pasiektas liautvių tautos istorijoje, bren do ilgai ir sunkioje darbo žmonių kovoje.

Kiek vėliau spaudoje buvo paskelbta, kad Liaudies seimo posėdyje buvo priimtas dokumentas — Deklaracija dėl Lietuvos įstojimo į Tarybų Sąjungos sudėtį. Vėl buvo rengiami kupini džiaugsmo mitingai ir demonstracijos.

Mus, jaunuolius, dažnai pakviesdavo į komjaunimo būstinę, o aktyviausius priėmė ir į komjaunimo gretas. Laimingųjų tarpe buvau ir aš. Rengiamų pokalbių metu mums labiau išryškėjo tarybinės santvarkos esmė ir uždaviniai. Dažnai susitikdavo-

me su revoliucionieriais. Kartu su giminėmis eidavome į geležinkelio stotį pasitikti grįžtančių politinių kaliniių. Susitikimuose, pokalbiuose revoliucionieriai ugdė mummyse klasinį požiūrį į visuomenės vystymosi reiški-nius.

Lietuvos Komunistų parti-jos Centro Komitetas telkė iš apskričių komunistus, kom-jaunuolius, aktyvą, kurie ga-lėtų aktyviai įsijungti į nau-jos socialistinės santvarkos kūrimo darbą. Į šį būrį pate-kau ir aš. Vėliau į tą pačią įstaigą atėjo dirbti Alfonsas Ceponis. Be tiesioginio dar-bo mes, komjaunuoliai, gau-davome visuomeninių įparei-gojimų. Labai aktyvi buvo mūsų komjaunimo organiza-cijos sekretorė Chana Šciu-pokaitė. Gavome įpareigoji-mą šefuoti jaunesnius drau-gus, pionierius. Vykdavome į pionierių rūmus, pionie-riams organizuodavome susi-tikimus su buvusiais komu-nistais-pogrindininkais. Be to, dalyvaudavome įvairiuose jaunimo žaidimuose.

Mus, komjaunuolius, še-fuodavo vyresni draugai — komunistai. Dažnai pasisa-kydavo LKP CK atsakingi darbuotojai, kaip Juozas Gri-galavičius, K. Preikšas, L. Pušnienė ir kiti.

Prisimenu, kai man pave-dė išrašyti partinį bilietą LKP CK sekretoriaus Antanui Sniečkui. Ilgai lavinau ran-ką, kad būtų gražios, dailios

raidės. Iš pradžių būkšta-vau, kad gal suklysiu. Ta-čiau viskas pasisekė gerai.

Su Alfa Ceponiui ir kitais komjaunuoliais, aktyviai da-lyvaudavome demonstracijo-se. Su šūkais, transparan-tais, dainomis žygiuodavo-me prie parodos aikštės, kur buvo vyriausybės tribūna.

1941 metais sausio mėne-

toti kovinį šautuvą. Mokė-mus Antanas Raguotis. Ka-ras dar labiau sutelkė mus, komjaunuolius, ir mes tryse: Alfa Ceponis, Viktoras Ja-nuškevičius ir aš susitarėme niekur nesiskirti. Virš dvide-šimt tūkstančių Lietuvos žmonių evakuavosi į Tarybų Sąjungos gilumą.

Alfa Ceponis buvo drąsus,

1940-uosius metus prisiminus

Z. Barkauskienė
Personalinė pensininkė

sį mus pasitelkė į rinkiminę kampaniją rinkimams į TSRS Aukščiausiąją Tarybą. Man, Alfai Ceponiui ir K. Preikšto žmonai davė įparei-gojimą apsilankyti pas gy-ventojus, gyvenančius Ta-rybinės Armijos gatvės dalyje ir visoje Zemačių gatvėje. Su pasididžiavimu vyk-dėme šį mums patikėtą svar-bų darbą. Kiekvieną vakarą lankydavomės pas rinkėjus, kol sudarėme rinkėjų są-rašus.

Didelį, gražų svajonių buvo gyvenime. Pirmiausia norėjome mokytis, svajojome mokytis sklandyti ir, jeigu pasiseks, būti lakūnais. Taip galvojome tuomet jau-nystėje. Bet hitleriniai gro-bikai užpuolė mūsų šalį ir laikinai sutrukdė įgyvendinti svajones.

Pirmą karo dieną mus su-kvietė ir apmokė, kaip var-

draugiškas, savitvardus, be galo mylėjo tarybinę Lietu-vą. Kai mūsų autobusas su-stojo Zarasuose ir apsinak-vojome vasarnamyje, budėti savanoriais išėjo A. Ceponis, V. Januškevičius ir kiti. Mums dar miegant įbėgo A. Ceponis ir sušuko:

Greit kelkitės ir skubėkite į autobusą, nes desanti-ninkai supa miškelį.

Mes greitai šokome iš lo-vų, kas ką turėjome pagrie-bėme ir bėgte į lauką. Mū-sų tarpe buvo rašytoja Sa-lomėja Nėris. A. Ceponis pa-dėjo jai iki autobuso nuneš-ti lagaminą, nes ji ant ran-kų laikė dar miegantį ber-niuką. Mūsų draugams į pa-galbą atsukbėjo Tarybinės Armijos būrys. Įvyko susi-šaudymas. Apie tai mums pasakė, pasiviję mus draugai A. Ceponis ir V. Januškevi-čius.

Tautų draugystę. Interna-cionalizmą mes pajautėme nuo pirmos karo dienos, kai priglaudė mus didžioji rusų tauta, kai suteikdavo mums pagalbą kiekvienoje stotyje.

A. Ceponis labai mylėjo savo motiną. Jis pergyveno ir vis kalbėjo, ką darys jo motina, kai jis vakare ne-grįš į namus. Aš sakiau, kad ir mūsų motinos nežino, kur mes esame. Mes buvome įsi-tikinę, kad Tarybinė Armi-ja atmuš priešą ir mes greit grįšime į namus. Bet karas užsitęsė apie 4 metus.

A. Ceponis buvo labai darbštus, jis nebijojo sun-kaus darbo. Kai pasiekėme paskirstymo punktą, jis pasi-rūpino, kad ir mane nukreip-tų dirbti į kolūkj. O atėjęs užklauskė:

— Ar sutinki važiuoti į kolūkj? Mes įrašėme tave.

— Ką gi, darbo nebijau, sutinku! — atsakiau taisyk. Vėliau jis aiškino, kodėl į kolūkj apsisprendė važiuot. Juk karius reikia duonos, todėl dirbdami ūkyje galėsi-me ir jiems padėti. Tarybi-nės Armijos karius mes rinkom šiltus drabužius ir lėšas ginklams įsigyti.

Kelėtą kartą A. Ceponis su draugais ėjo į karinį komi-sariatą, prašydami nukreip-ti juos į frontą. Bet atsaky-mą gaudavo neigiamą.

Artinosi žiema. Cia spei-gai užėdavo staigiai ir pa-kildavo net iki 40 laipsnių šalčio. Šiltų rūbų neturėjo-me. Mes, mergaitės, dar šio to gavome iš draugų, o vy-rams buvo kiek sunkiau. To-dėl pasitarę A. Ceponis ir

V. Januškevičius, nutarė vyk-ti į šiltesnį kraštą, į Sa-ratovą. Mes juos išlydėjome, įdėjome po kepaluką duo-nos. Iš Saratovo gavau po-rą laiškų ir nutrūko susiraši-nėjimas. A. Ceponis ir V. Ja-nuškevičius įstojo į 16-tą lie-tuvišką šaulių diviziją, kuri formavosi Balachnoje. Iš ten apmokytas A. Ceponis buvo išsiųstas į Lietuvą partiza-nų veiklai. Nelygioje kovoje A. Ceponis buvo sužeistas. 1943 metais sužeistas atėjo į namus, pas mylimą motiną, bet neilgam buvo jų džiaugsmas. Priešai susekė ir vėl prasidėjo kautynės. 5 valandas jis išsilaikė, bet baigėsi šoviniai ir jėgos iš-seko, tačiau priešul jis nepa-sidavė. A. Ceponiui po mir-lies suteiktas Tarybų Sąjun-gos Didvyrio vardas.

XVIII VLKJS suvažiavime draugas L. Brežnevas pa-reiškė, kad „išsaugoti mūsų žemę, perduoti jaunajai kar-tai visus jos turtus ir gro-žį, perduoti ją nenuniokotą branduolinio gaisro liepsnos — štai kur, mūsų įstikini-mu, turi būti nukreiptos žmonijos mintys“. Tam tks-lui daroma viskas, kad iš-saugotume taiką visame pa-saulyje.

Aš noriu tikėti, kad mūsų vaikai, anūkai įvertins vy-resniosios kartos atliktą dar-bą socialistinės Tėvynės atp-rinimui ir dar geriau, akty-viau dalyvaus komunizmo statyboje.

Gyvenimas, skirtas muzikai

Sauliaus Sondeckio gyvenimas — sklidinas muzikos. Daugiau kaip dvidešimt metų S. Sondeckis vadovauja Valstybinės konservatorijos styginių instrumentų katedrai. Jis trijų orkestrų — M. K. Ciurlionio meno mokyklos sty-ginio, Valstybinės filharmonijos ir Konservatorijos stu-dentų kamerinių — vadovas. S. Sondeckiui suteikti pro-fesoriaus, respublikos liaudies artisto vardai, paskirta Respublikinė premija.

Du iš S. Sondeckio vadovaujamų orkestrų — nusipelnę respublikos kolektyvai, Lietuvos kamerinis orkest-ras per dvidešimt su viršum metų, praėjusių po pirmojo šio kolektyvo pasirodymo, koncertavo apie pusantro tūk-s-tančio kartų respublikos miestuose, Maskvoje, Leningra-de, visose sąjunginėse respublikose, daugelyje užsienio šalių. Kolektyvas ne kartą yra pelnęs aukščiausius apdo-vanojimus tarptautiniuose muzikos festivaliuose. „Melo-dijos“ firma išleido keletą dešimčių plokščių su šio or-kestro atliekamos klasikinės ir šiuolaikinės muzikos įra-šais.

NUOTRAUKE: Sondeckių šeimoje visi muzikantai: sūnūs — būsimasis smuikininkas Paulius ir būsimasis violončelistas Vytautas, tėvas — Lietuvos TSR liaudies artistas Saulius Sondeckis ir mama — respublikos nusipelnusi artistė violončelistė Silvija Sondeckienė.

A. Palonio (ELTA) nuotr.

VAISTAŽOLIŲ RINKIMO SEZONUI ARTĖJANT

Vaistinių augalų gydo-mųjų savybių reikšmė medi-cinoje didėja. Kasmet didė-ja vaistažolių paklausa. Mū-sų rajone kiekvienais metais užauga nemaža vaistinių augalų.

Vaistinguosius augalus rinkti gali kiekvienas: moks-leiviai, turistai, pensininkai, dirbantieji.

Praėjusiais metais mūsų respublikoje paruošta 265,5 tonos sausų vaistažolių. Di-džiausl taikininkai šiame darbe yra moksleiviai. Per praėjusius metus jie surin-ko 122,6 tonos vaistažolių.

Už pasiektus laimėjimus ir siekiant paskatinti moksle-ivius ir toliau aktyviai daly-vauti vaistažolių paruošų darbe, pinigineis premijo-mis premijuotos 35 respu-blikos mokyklos. Iš viso 2950 rub. Geriausiai rinkusiems vaistažolės 25 moksleiviams paskirta 1000 rub. pažinti-nėms ekskursijoms po Lie-tuvą.

Už vaistinių augalų au-ginimą mokyklų bandymų sklypuose 2 mokykloms pre-mijuoti išskirta 100 rublių.

Kiekvienais metais prave-damas respublikinis moksle-i-vių vaistažolių rinkimo ir auginimo konkursas. 1979 metais šiame konkurse daly-vavo 40 rajonų bei 6 miestų 763 bendrojo lavinimosi mo-kyklos.

Vaistažolių rinkimą gerai atlieka ir mūsų rajono moks-leiviai. Per 1979 metus jie pristatė 600 kg sausų vais-tažolių. Geriausiai šį darbą organizavo Viešintų viduri-

nė mokykla — pristatė dau-giau kaip 70 kg vaistažolių.

Gerai vaistažolės rinko Anykščių II vidurinė mo-kykla, Kavarsko, Troškūnų, Svėdasų, Skiemonių viduri-nės mokyklos, Dabūžių aš-tuonmetė mokykla. Jos pris-tatė po 50 su viršum kilo-gramų vaistažolių. Mūsų rajone vaistažolių rinkime dalyvavo 19 vidurinių bei aštuonmetių mokyklų.

Reikia paminėti ir pavie-nius vaistažolių rinkėjus. O. Rudokaitė surinko 17,3 kg, A. Savickaitė — 9,8 kg, J. Svilponytė — 4,2 kg, S. Stungytė — 2,8 kg, B. Ciur-lienė — 2 kg.

Šiais metais mūsų rajone renkamos šios vaistažolės: ajerų šakniastiebiai, apynių spurgos, asiūklis žolė, čiob-relis žolė, gysločio lapai, jo-nažolė, kraujažolė, liepžie-džiai, mėtos, pelynai, kiau-lpienės šaknys, pušų pumpu-rai, sukatžolė, šalpusnio la-pai, šlamučio žiedai, šer-mukšnio uogos, takazolė, kmynų sėklos, puplaisčio la-pai.

Vaistams gali būti var-to-jamas visas augalas arba atskiros jo dalys. Dažniau-siai renkama žolė, žiedai, la-pai, vaisiai, šaknys, pumpu-rai, žievė. Renkama tuo me-tu, kai augaluose daugiausia veikliųjų medžiagų: antže-mininė augalo dalis — prieš žydėjimą ir žydėjimo pra-džioje, šaknys ir šakniastie-biai — vegetacijos pabaigo-je. PUMPURAI renkami anksti pavasarį, kai pradeda brinkti, bet dar neišsisklei-

džia. Mūsų rajonas šiais metais turi paruošti 7 kilo-gramus pušų pumpurų. Ne-praleiskime rinkimui tinkamo laiko.

LAPAI skinami visiškai suaugę, augalų žydėjimo pradžioje. Negalima rinkti pageltusių, apdžiuvusių, ligų bei kenkėjų pažeistų lapų.

ZOLĖ sudaro augalo stie-bas su lapais ir žiedais. Ne-didelių augalų stiebas nu-pjaunamas žemiau, o stam-besnių augalų, turinčių sto-rą sumedėjusį stiebą (pa-vyzdžiui, pelyno, kraujažo-lės) pjaunama viršutinė la-puota stiebo dalis su žiedais. Geriausia pjauti žolę (pa-vyzdžiui, jonažolės, čiobrelis, augalams pražystant arba vos tik žiedynams išryškėjus, giedrią dieną, nukritus ra-sai).

ZIEDAI. Vaistams renka-mas viso augalo žiedynas (ramunės, liepos, šlamučio), arba atskiros žiedo dalys. Ziedai skinami žydėjimo pra-džioje. Nuskintus žiedus rei-kia rinkti į pintines ar kar-tonines dėžes. Jų negalima dėti į polietileno maišelius.

VAISIAI. Renkami prin-o-kę. Augalai (kmynai, kra-pai), kurių prinokę vaisiai byra, pjaunami anksti rytą su rasa, vaisiams ne visiš-ku prinokus. Jie rišami į pundečius, džiovinami, išku-liami ir išvalomi.

ŠAKNYS ir šakniastiebiai kasami pavasarį ir rudenį, kai sunyksta antžeminės au-galų dalys. Kasti galima bet kuriuo dienos metu ir bet kuriomis klimatinėmis sąly-gomis. Iškasus reikia nuva-lyti žemes, nuplauti nu-pjaustyti pridėtines šaknis. Džiovinti surinktas vaista-

žoles reikia tokioje vietoje, kur nesiekia saulės spindu-liai, patalpa turi būti gerai vėdinama. Turi tinka perpu-čiamos pastogės. Patalpa, kur džiovinamos vaistažolės, turi būti išklota popieriumi ar kita medžiaga.

Ziedai džiovinami pasklei-dus juos plonu sluoksniu ir dažnai maišant, kad nekais-tų.

Sulčiusius vaisius, uogas pirma reikia apvyntinti žemes-nėje, o po to džiovinti 70—80 laipsnių temperatūroje. Išdžiovinti vaisiai spaudžia-mi saujoje turi nesubyrėti į smulkius gabalėlius, bet ir nesusispausti į gumulus.

Renkant vaistažoles, būti-na pagalvoti ir apie tai, kad jų nesunaikintume. Negali-ma išrauti, nuskinti visų vaistažolių, būtina bent treč-dalį palikti. Kai kurtų auga-lų (meškaugučių, pataisų) be specialaus leidimo negalima rinkti.

Skinant liepų žiedus, šer-mukšnių, kadagių uogas, negalima laužyti šakų. Skin-dami žiedus, saugokime, kad neišrautume augalo su šak-nimis.

Negalima vaistažolių rink-ti arti didelių miestų, pake-lėse, arti transporto ir gele-žinkelio magistralių, herbici-dais nupurkštose vietose, arti šiukšlynų bei švartynų, netoli fermų.

Kviečiame visus gyvento-jus, ypač moksleivius rinkti vaistinguosius augalus. Su-rinktas ir išdžiovintas vais-tažoles reikia pristatyti arti-miausiai vaistinei.

P. Peštenis
Anykščių rajono centrinės vaistinės vedėjas

Paskaičius įstatymo projektą

Anykščiai nuo seno garsėja savo nepakartojama gamta, švariais ežerais ir upėmis, tyro vandens šaltiniais, srauniais upeliais. O kiek laimingų akimirų žvejams suteikdavo pulkiai upėtakai, kiršliai...

Augant pramonei, intensyvinant žemės ūkį, vis labiau teršiami paviršiniai ir giluminiai vandenys, nyksta žuvų ištekliai, vandens paukščiai. Laikas įgyvendinti neatidėliotinas priemones, kad laiku sustabdytume sustabdyti aplinkos teršimą, kaip pradžią reikšmingą gyvūnijai ir augalijai. Daug priimta nutarimų, be kurių gamtos auga neturėtų prasmės, ir galia, kad kai kur dar šie nutarimai iki galo lieka neįvykdyti.

Anykščių rajonas nenukristas vandens telkiniais, o šventoji ir dabar dar išlieka viena švariausių Lietuvos upių. Bet ar ilgam?

Kiekvienais metais didėja žmonių poreikiai. Jūs patenkinami galima, tik intensy-

vinant žemės ūkio produktų gamybą, plečiant pramonę. Ir kiekvienas šis procesas glaudžiai susijęs su gamtos teršimu nutekamaisiais vandenimis arba chemikalais.

Anykščių rajone per metus išberama apie 42.600 tonų mineralinių trąšų, 150 t herbicidų, pesticidų ir kitų nuodingų chemikalų, įterpiant daugiau kaip 580.000 t

apiadumo, neūkiškumo su naikinama milijonai ikry, mažiaus ir net stambių žuvų.

Gal būt, peržiūrėjus laukų tręšimo terminus, galima rasti išeitį ir atsakyti tręšimo ir kalkinimo darbų žiemomis metu. Jūs vykdat, laimima viena kita savaitė, o nuostolių gamtai padaroma tiek, kad jų nelikviduosim ir per metus.

Lietuvoje vidutiniškai į vieną hektarą išberama apie 2 kg herbicidų. Jų atsakys-

AR IŠSAUGOSIME TYRĄ VANDENĮ?

organinių trąšų. Reikia pripažinti, kad neteisingai išbarstytos trąšos gali duoti daugiau nuostolių, negu naudos. Paskutiniiais metais vis daugiau trąšų berama žiemą tiesiog ant sniego. Gal taip darytina, kur reikės lygus, nėra arti vandens telkinų. Bet mūsų rajone mažai lygumų, ir kaip skaudu žiūrėti, kai pavasarį tirpstantis sniegas neša į upelius, upes ir ežerus trąšas, kurios susigerti į įsaulus žemę negali. Taip vel tui nuolina daug trąšų, su naikinami milijonai žuvų ikry, ypač lydekų, kurios neršia vandens telkinių pakraščiuose, vos atšilus orui. Tuo pačiu sudaromos sąlygos vandens augalijos sparčiai augimui. Ežerai ir upės ima užželti, o žiemos metu pūvantį augaliją sunaudoja daug brangaus deguonies, spartėja ežerų erozija, nyksta žuvų ištekliai. O žemose vietose, kur nėra paviršinio nuotakio, susikauptos trąšos išdegina pasėlius, stipriai užteršia grūntinį vandenį. Ir reikia pagalvoti, ką pirmiausia bausiti: ar tą žveją, kuris be bilieto ar leidimo pasigavo keletą žuvyčių, ar tuos, dėl kurių

ti kol kas negalime. Tačiau visada turime prisiminti, kad tai nuodingos medžiagos, kurios kelia rimtą grėsmę žmonių sveikatai ir gyvūnijos likimui. Jau šeštame dešimtmetyje mokslininkai pastebėjo, kad avių derlių padidėjus iki 35 cent/ha, herbicidai pakelia derlingumą tik dviem procentais. Mūsų respublikoje atlikti bandymai parodė, kad panašiai yra ir su miežiais bei žieminiams kviečiais. Esant aukštam žemdirbystės kultūros lygiui, javų derlingumas nenukenėtų, jei herbicidai būtų vartojami dar mažesniais dozėmis, o vietomis metams kitiems visai būtų jų atsikoma. Tuo žymiai sumažintume žalingą poveikį augalijai ir gyvūnijai.

Pastaruoju metu vis plačiau kalbama apie biologinį kovos su kenkėjais būdą, nes daug kenkėjų rūšių įgavo imunitetą prieš chemines medžiagas. Gamtoje yra augalų, kurie atbaido įvairius kenkėjus, net peles ir žiurkes. Įrodyta, kad skaitenais savo veikimo jėga nenusileidžia stipriausiems insekticidams. Panašiai veikia čemeris ir kraujažolė. Ypač daug vilčių teikia kai kurie žmo-

gui ir naudingiems gyvūnams bei vabzdžiams nepavojingi, bet sukeliantys ligas kenkėjams virusai. Šiomis kryptimis ir būtina dirbti, leškoti. Kuo greičiau bus išspręsta ši problema, tuo švaresnė išliks gamta.

Dar viena ne mažiau svarbi problema — tai srutų šalinimas iš gyvulininkystės kompleksų. Paskaičiuota, kad 12.000 kiaulių kompleksas išleidžia nešvarumų tiek, kiek 50.000 gyventojų miestas. Mūsų šalyje labiausiai paplitę srutų utilizavimo ir nukenksminimo būdai, panaudojant jas laukų drėkinimui. Nors šis metodas turi savo privalumų, jis dar nėra tobulas. Srutoms sukaupiti ir pašalinti reikalingi dideli tvenkiniai ir laistomų laukų plotai. Laistant srutomis, dažnai užteršiami paviršiniai, drenažiniai ir grūntiniai vandenys patogenine

na daug vandenų apvalo patį, tačiau šiuos gamtinius valymo įrengimus perkrovus, gali įvykti katastrofa, kokia buvo atsitikusi su Temzės upe Anglijoje.

Anykščių miesto nutekamieji vandenys patenka į upę praktiškai visai nevalyti, todėl net dešimtame kilometre žemiau miesto vanduo dar neapsivalo, vandens augalija aplūpusi gleivėmis, atsirado naujos žuvų ligos, o žuvų mėsa įgavo specifinį kvapą. Reikia pažymėti, kad žuvis savyje sugeba sukaupti didelius kiekius nuodingų medžiagų, kurios patenka ir į žmogaus organizmą, čia kaupiasi ir gali sukelti rimtus sveikatos sutrikimus.

Dabar jau projektuojami galingi vandens valymo įrengimai, kurie, reikia manyti, padės išspręsti šventosios upės apsaugos klausimus.

Vasario mėnesį Anykščių eksperimentinėje — parodomajame medžioklės ir žūklės

skyje buvo apsvaistytas TSRS gyvūnijos apsaugos ir naudojimo įstatymo projektas, kuris turi padėti apsaugoti gamtą ir jos turtus. Pagrindiniai gyvūnijos naudojimo — tai mes, tad neturime pamiršti ir savo pareigų. Įstatymo projekte sakoma: „Privalome naudoti gyvūniją taip, kad tai nepažeistų biologinio natūralių bendrųjų vientisumo ir garantuotų naudojimui nesutelktų gyvūnų išsaugojimą...“ Gyvūnų apsaugos tikslas yra apsaugoti, re-produkuoti ir gerinti jos būklę. Tai užtikrinama: „išsaugojant gyvūnų gyvenamąją aplinką, dauginimosi sąlygas ir migracijos kelius...“

Įstatymo projektas yra, mes jam visiškai pritarime, ir reikia manyti, kad jis padės išgyvendinti ne vieną neūkiškumo, aplaidumo reikšmį, pagreitins problemų, susijusių su gamtos apsauga, sprendimą.

E. Cimballas
Anykščių medžioklės ir žūklės ūkio vyr. žuvininkas

Žibuoklės

Padangė ligi kraštų sklinda vieversio giesmės. Žibuoklės nuprausė išstipusio sniego vandeniu savo trišliaučius lapelius, per žiemą po pusnyiais žaliavusius, įsiklausę į vieversio trėlę ir pramerkę savo mėlynas akis. Spindi iš tolo, dangaus žydrynė šviečia žibuoklių žiedai.

Medžiai dar nesulapoję, neužstoja šviesos. Panešioti, seni pernykščiai žibuoklės lapai tarsi pabrėžia žiedų šviežumą, jo dangišką spalvą. Tamsūs lapai labiau augeria šilumą, negu šviesūs, blizgantys. O anksti pražydusios žibuoklės labai rūpi apšilti, kad bent truputį daugiau tos šilumos būtų! Kai žibuoklės atsiziūri pavasario žydrynę, vėjas išnešioja melsvus jų žiedlapius. Tuomet pievose ir miškuose atsiranda daug margaspalių gėlių, ir mes pamirštame žibuokles. Bet jos gyvena savo gyvenimą. Išaugina naujus lapus, paberia žemės žalius vaisius-sėklas, kurie baigia bresli dirvoje. Žibuoklės vaisius pailgas, plaukuotą, su skaidriu priedėliu, kuriame būna įpilta lašelis saldaus aliejaus — masalo skruzdėlėms. Randa tokį skruzdėlėms ir gabena link skruzdėlynų. O viena kita smaližė neįskenčia neparagavus saldumyno, ką jau tada beneši. Palieka skruzdėlę sėklą, pakeliasi į skruzdėlyną „pasodina“ ją. Taip tolyn mišken ir nukeliauja žibuoklės, plačiai pasklinda pašlaitėmis.

Praeina vasara, ruduo, žiema. Mes laukiame kito pavasario. Laukiame vėl pražystančių žibuoklių, nes koks gi būtų pavasaris be šių žydra dangaus gelmės sužibusių žiedelių?

R. Vygandas

Redaktorius
ST. VINCIONAS

VYTAUTUI PEČIULIUI
Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, mirus mylimam broliui.
„Nevėžio“ kolūkio mechanizatoriai ir IFD darbuotojai

ANTANUI KARVELIUI
Tegu nuosirdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus brangiam mamytel.
„Puntuko“ kolūkio valdyba

REGINAI KAUNETIENEI
Mirus mylimam tėveliui, nuosirdžiai užjaučia
„Gintaro“ kolūkio buhalterijos darbuotojai.

Mirus ANTANUI DAPIUI, gilaus liūdesio valandą reikiame nuosirdžiai užjaučia velionio šeimai ir artimiesiems.
Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio pirminė partinė organizacija.

JULIJAI BARSUKIENEI
Leiskite nors keli užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, mirus mylimam vyrui.
„Atelies“ kolūkio Ausros sektoriaus laukininkystės kolūkiečiai

BALIUI AUGUSTINUI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam mamytel, nuosirdžiai užjaučia
reikia
Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio pirminė partinė organizacija.

Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam mamytel, nuosirdžiai užjaučia
me JUOŽA KARVELI.
M. Melnikaitės kolūkio pirminė partinė organizacija

ALGIMANTUI DACIULIUI
Nuosirdžiai užjaučiame dėl brolio mirties.
Zemės ūkio valdybos pirminė partinė organizacija

VYTAUTUI PEČIULIUI ir ANGELEI KARVELIENEI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, nuosirdžiai užjaučia
reikia
„Nevėžio“ kolūkio valdyba ir profsąjunginė organizacija.

„Anykščių šilėlio“ kolūkio valdyba reikiama nuosirdžiai užjaučia rajono Žemės ūkio valdybos viršininkui ALGIMANTUI DACIULIUI dėl jo brolio mirties.

ALGIMANTUI DACIULIUI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, nuosirdžiai užjaučia
reikia
Anykščių rajono veterinarijos stoties darbuotojai.

„Gintaro“ kolūkio pirminė partinė ir profsąjunginė organizacijos, ūkio valdyba nuosirdžiai užjaučia REGINAI KAUNETIENE, jos mylimam tėveliui mirus.

Anykščių rajono LDT vykdomasis komitetas reikiama gilia užuojautą šio komiteto pirmininko pavaduotojui, Žemės ūkio valdybos viršininkui ALGIMANTUI DACIULIUI dėl jo brolio mirties.

Mirus broliui, ALGIMANTUI DACIULIUI nuosirdžiai užjaučiame ir liūdimė kartu.
Zemės ūkio valdybos darbuotojų kolektyvas ir visuomeninės organizacijos.

Mirus JONUI SATKUI, reikiame nuosirdžiai užuojautą sūnams ALGIUI, VYTAUTUI, JUOŽUI, KAZIUI ir artimiesiems.
„Ausros“ kolūkio valdyba ir pirminė partinė organizacija

LKP Anykščių rajono komitetas reikiama gilia užuojautą komiteto biuro nariui ALGIMANTUI DACIULIUI dėl brolio mirties.

EMILIJAI DACIULIENEI ir ALGIMANTUI DACIULIUI
Mirus mylimam sūnui ir broliui, reikiame nuosirdžiai užjaučia.
Ramybės gatvės namo Nr. 3 IV laiptinės gyventojai

JUOŽUI KARVELIUI
Tegu nuosirdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam mamytel.
M. Melnikaitės kolūkio valdyba ir profsąjunginė organizacija

Rinko Panevėžio spaustuvs Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuvs, J. Janonio 31. Spausdinama rotacine mašina. Indeksas 87262.

Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.186 Užsak. Nr. 593